

Според очакванията още на ниво **Знания в III клас** учениците от ромски произход показват съществени пропуски в подготовката. Те трудно разпознават въведената в учебния материал за този клас част на речта лично местоимение. В IV клас тази тенденция продължава и вече 65% от изследваните показват пълна дезориентация по отношение на въвежданите в обучението части на речта. Те не могат да разпознаят и да дефинират наречието и местоимението, трудно разбират същността на понятието числително име. Голям процент от учениците се объркват при съотнасянето на дадена граматична категория към съответната част на речта. По-задоволителни резултати се получават при тестването на знанията за видовете изречения по цел на изказване. 85% от изследваните разпознават и разграничават четирите вида изречения, като се забелязва известно объркване единствено при диференцирането на подбудителното изречение. Учениците обаче масово не правят разлика между думите като части на речта и части на изречението. Трудно успяват да определят и вида на изречението според делитбения признак просто/сложно изречение.

Фонетичните знания също девалвират с нарастването на възрастта. Корелацията тесен/широк гласен е усвоена от 79% от децата, но корелацията меки/твърди съгласни се осъзнава от едва 17% от участниците в извадката.

Може да се обобщи, че *с усложняването на информацията за усвояване и с нарастването на нуждата от запаметяването на все по-абстрактни и синтезирани понятия, учениците роми изпитват сериозни затруднения при възприемането и осмислянето. Този дефицит на знания логично се отразява върху уменията за разбиране и прилагане на езиковите норми.*

На ниво **Разбиране в III клас** се очаква учениците да могат:

- да различават и обясняват звуковия състав и значението на думата;
- да представят формите на думата (същ. им. – вид, род, число, членуване; пр. им. – род, число, членуване; глагол – лице, число, време – сегашно, бъдеще, минало), сродните и думи и синоними;
- да различават и показват формите на глагола съм;
- да предвиждат правилното съчетаване на същ. им. и пр. им.;
- да представят степените на пр. име;
- да обясняват правописните правила;
- да дават примери за съобщително, въпросително, възклицателно, подбудително изречение;
- да установяват и доказват наличието на обръщение.